

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	5
2. Początki organizacji cechowej w Krakowie.....	31
3. Struktura wewnętrzna organizacji cechowej.....	45
3.1. Mistrzowie.....	45
3.1.1. Warunki dostąpienia godności mistrzowskiej.....	45
3.1.1.1. Prawo miejskie	45
3.1.1.2. Majstersztyk	52
3.1.1.3. Opłaty związane z przyjęciem godności mistrzowskiej	61
3.1.1.4. Inne warunki.....	68
3.1.2. Utrata godności mistrzowskiej.....	75
3.1.3. Wdowy prowadzące „samodzielnie” warsztaty.....	77
3.1.4. Starsi cechowi.....	81
3.1.4.1. Zarządzanie majątkiem cechowym	87
3.1.4.1.1. Rachunki	91
3.1.4.2. Nadzór targowy i kontrola jakości produkcji	96
3.1.5. Zgromadzenia cechowe.....	106
3.1.6. Podsumowanie.....	111
3.2. Uczniowie.....	117
3.2.1. Warunki niezbędne do przyjęcia na naukę do warsztatu	118
3.2.2. Czas nauki.....	123
3.2.3. Sankcje wobec uczniów uciekinierów i środki zapobiegawcze. Warunki opuszczenia warsztatu	126
3.2.4. Możliwości manipulacji przepisaniem w statutach czasem nauki. Warunki jego skrócenia.....	129
3.2.5. Relacje pomiędzy uczniem a mistrzem	133
3.2.6. Wynagrodzenie – szczególne przypadki.....	137

3.2.7. Wymogi stawiane warsztatom kierującym procesem nauki i liczba uczniów w warsztacie	138
3.2.8. Uroczyste przyjęcie na naukę	145
3.2.9. Tzw. wyzwoliny, czyli zakończenie nauki.....	148
3.2.10. Przyjęcie w poczet czeladzi	154
3.2.11. Dodatkowe zobowiązania ucznia po wyzwoleniu ..	158
3.2.11.1. Robieńcy	161
3.2.12. Podsumowanie	167
3.3. Towarzysze	173
3.3.1. Jednanie czeladzi	173
3.3.2. Opuszczenie warsztatu i wypowiedzenie umowy	184
3.3.3. Sankcje związane z naruszeniem przepisów regulujących rozwiązanie umowy o pracę.....	189
3.3.4. Inne okoliczności opuszczenia warsztatu lub przeniesienie do innego	193
3.3.5. Czas pracy	199
3.3.6. Wynagrodzenie za pracę	215
3.3.7. Wysokość wynagrodzenia a średnie ceny	227
3.3.8. Dodatkowy zarobek czeladnika w warsztacie, czyli trunkiel.....	245
3.3.9. Koszty utrzymania (stół, mieszkanie i pranie).....	252
3.3.10. Wędrówki czeladnicze	257
3.3.11. Podsumowanie	266
3.4. Związki czeladnicze	274
3.4.1. Geneza i powstanie związków czeladniczych na ziemiach polskich	276
3.4.2. Miejsce stowarzyszenia czeladniczego w organizacji cechowej.....	285
3.4.3. Gospoda czeladnicza.....	289
3.4.4. Zebrania czeladnicze (samorząd).....	292
3.4.5. Wirtowie.....	298
3.4.6. Własne sądownictwo	302
3.4.7. Kasa związkowa	309
3.4.8. Podsumowanie	312

4. Sądownictwo cechowe w świetle statutów i ksiąg cechowych.....	319
4.1. Stosunek rady miejskiej do organizacji cechowej.....	321
4.2. Zakres jurysdykcji sądów cechowych i ich organizacja w świetle źródeł normatywnych.....	327
4.3. Zakres jurysdykcji sądów cechowych na podstawie wpisów do ksiąg cechowych	334
4.3.1. Sprawy o naruszenie tzw. prawa cechowego.....	336
4.3.2. Sprawy tzw. pozacechowe toczące się przed sądem korporacyjnym.....	338
4.3.3. Wnioski dotyczące zakresu jurysdykcji sądów korporacyjnych płynące z ksiąg cechowych.....	342
4.4. Skład orzekający	348
4.5. Proces karny w świetle średniowiecznych ksiąg złotników krakowskich i sukienników kleparskich.....	353
4.6. Średniowieczne księgi rzeźników krakowskich.....	361
4.7. Podsumowanie	379
5. System prohibicyjny w organizacji cechowej	385
5.1. Przymus cechowy, określenie i rozgraniczenie sfer produkcyjnych, monopol na handel wyrobami rzemieślniczymi.....	385
5.2. Działalność partaczy i walka z produkcją pozacechową.....	398
5.3. Działalność przedsiębiorców żydowskich	405
5.4. Nadzór nad produkcją. Oznaczenie jej maksymalnego poziomu, gwarancja równych kosztów i jednako- wego zbytu.....	420
5.5. Podsumowanie	438
6. Cech jako bractwo?.....	445
6.1. Funkcje religijne.....	445
6.1.1. Kaplica	450
6.1.2. Nabożeństwa i pogrzeby cechowe	479
6.1.3. Kwestia tzw. dysydentów, czyli organizacja cechowa wobec reformacji	491
6.2. Pomoc socjalna w organizacji cechowej	504

6.2.1. Pomoc finansowa dla starych, chorych i ubogich członków cechu	510
6.2.2. Pomoc socjalna świadczona wdowom po zmarłych członkach cechów	523
6.2.3. Ulgi stosowane wobec krewnych i powinowatych członków cechów	532
6.3. Cech „na straży moralności” – kwestie obyczajowe.....	537
6.3.1. Najczęstsze występki obyczajowe	538
6.3.1.1. Gra w karty i kości	539
6.3.1.2. Rozwiążłość seksualna	543
6.3.1.3. Pijaństwo i środki zapobiegawcze stosowane wobec czeladzi	548
6.3.2. Tzw. poniedziałkowanie czeladzi	554
6.4. Podsumowanie	566
7. Zakończenie	577
Wykaz skrótów.....	579
Źródła rękopiśmienne i drukowane oraz wydawnictwa źródłowe	581
Rękopisy.....	581
Starodruki	583
Wydawnictwa źródłowe	583
Opracowania.....	586
Spis tabel	613
Indeks osób	615
Summary	625

